

1. Perişan halin oldum sormadın hal-i perişanım
Gamından derde düştüm kılmadın tedbir-i dermanım
Ne dersin rüzgârım böyle mi geçsin güzel hanım
Gözüm canım efendim sevdiğim devletli sultanım

Bu dizeler aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Müstezat B) Kit'a C) Murabba
D) Gazel E) Kaside

2. **Divan edebiyatı nazım şekillerine yönelik aşağıdaki bilgilerin hangisinde bir yanlışlık vardır?**

- A) Şarkıların üçüncü dizelerine miyan ya da miyanhane adı verilir.
B) Tuyuğ, aruzun tek kalıbıyla yazılır ve tek dördlükten oluşur.
C) Rübainin her dizesi ayrı bir ölçüde olabildiği gibi, dört dizesi de aynı ölçüde olabilir.
D) Gazelin özel bir biçimi olan müstezatlarda kısa dizeye nakarat denir.
E) Yalnız ikinci ve dördüncü dizeleri birbiriyle uyaklı iki beyitlik nazım biçimine kıta denir.

3. **Aşağıdakilerden hangisi tam bir kasidenin bölümlerinden biri değildir?**

- A) Methiye
B) Fahriye
C) Girizgâh
D) Nesib – teşbib
E) Âğâz-ı Dâstan

4. Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım
Kurbanın olam var mı benim bunda günâhım

Bu dizelerde;

- I. Teşbih,
II. Tenviriye,
III. Tecahülûarif,
IV. Kinaye

söz sanatlarından hangilerine yer verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) Yalnız III E) III ve IV

5. **Asıl Metin**

Hakka şükür koçların
devrânıdır

Cümle âlem bu demün
hayrânıdır

Gün batardan gün toğan yire
değın

İşk erinün bir nefes
seyrânıdır.

Günümüz Türkçesiyle

(Hakka şükür bugün koçların
günüdür)

(Herkes bu günün hayranıdır)

(Güneşin doğup battığı yere
kadar)

(Aşk erinin bir nefeste alacağı
gezinti kadardır)

Bir tuyuğdan alınan bu dizeler aşağıdaki halk edebiyatı nazım türlerinden hangisine uygundur?

- A) Koçaklama B) Güzelleme
C) Taşlama D) Ağıt
E) İlahi

6. **Asıl Metin**

Gel hele bir kerrecik seyret göze olmaz yasağ
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ
Çârbâğ-ı İsfahanı eylemiştir dâğ dâğ
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ

Nevbahâr erişti oldu ol zemin cennet misâl
Gars olundu kâmetin gibi hezâran nevnihâl
Bağlarla buldu ruhsârın gibi hüsn ü cemâl
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ

Günümüz Türkçesiyle

Gel hele bir kerrecik de olsa seyret, göze yasak yoktur.
Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.
İsfahan'ın Çarbağ'ını dağ eylemiştir.
Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.

İlkbahar geldi, zemin cennet gibi oldu.
Senin boyun gibi binlerce yeni fidan dikildi.
Bahçelerle birlikte senin yüzün gibi güzellik ve hoşluk buldu.

Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.

Bu dizeler aşağıdaki nazım şekillerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Müstezat B) Kıta C) Murabba
D) Şarkı E) Kaside

7. **Asıl Metin**

Gel hele bir kerrecik seyret göze olmaz yasağ
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ
Çârbâğ-ı İsfahanı eylemiştir dâğ dâğ
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ

Nevbahâr erişti oldu ol zemin cennet misâl
Gars olundu kâmetin gibi hezâran nevnihâl
Bağlarla buldu ruhsârın gibi hüsn ü cemâl
Oldu Sa'dâbâd şimdi sevdiğim dağ üstü bâğ

Günümüz Türkçesiyle

Gel hele bir kerrecik de olsa seyret, göze yasak yoktur.
Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.
İsfahan'ın Çarbağ'ını dağ eylemiştir.
Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.

İlkbahar geldi, zemin cennet gibi oldu.
Senin boyun gibi binlerce yeni fidan dikildi.
Bahçelerle birlikte senin yüzün gibi güzellik ve hoşluk buldu.

Sevdiğim, Sadabat şimdi dağ üstü bağ oldu.

Verilen dizeler aşağıdaki sanatçıların hangisine ait olabilir?

- A) Nefi B) Nedim C) Fuzuli
D) Baki E) Nesimi

8. **Asıl Metin**

Sevdiğim cânım yolunda hâke yeksân olduğum
İddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum
Ey benim aşkında bülbül gibi nâlân olduğum
İddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

Günümüz Türkçesiyle

Sevdiğim, canım, yolunda topraklara karıştığım;
Bayramdır, kurban olduğum naz ile gezintiye çık.
Ey benim aşkıyla bülbül gibi inlediğim;
Bayramdır, kurban olduğum naz ile gezintiye çık.

Bu dizelerin teması aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Beşerî aşk
B) İlahi aşk
C) Vefasızlık
D) Yalnızlık
E) Özlem

9. **Aşağıdaki nazım şekillerinden hangisi diğerlerinden farklı bir nazım birimiyle yazılır?**

- A) Kit'a
B) Gazel
C) Rubai
D) Mesnevi
E) Kaside

10. **Türk edebiyatının divan edebiyatına kazandırdığı nazım şekilleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**

- A) Kaside – gazel
B) Mesnevi – rûbai
C) Kıta – müstezat
D) Terkibibent – terciibent
E) Şarkı – tuyuğ

11. XVI. yüzyıl divan edebiyatının en büyük şairlerindedir. Hocası Karamani Mehmed Efendi'ye yazdığı "sümbül" redifli kasidesi ona şairlik ününü kazandırdı. İstanbul şairi olarak bilinen şair, Kanuni'nin ölümü üzerine "Kanuni Mersiyesi"ni kaleme aldı. Terkibibent nazım biçimiyle kaleme aldığı bu eserini yedi bentten oluşturmuştur. Daha hayattayken "Sultanü's-şuara" (şairler sultanı) unvanını aldı. Âlim bir şair olan sanatçı, aynı zamanda divan şiirinin bütün inceliklerini ve nazım tekniğini iyi bilir. Şair, dili kullanmakta da oldukça ustadır. Şiirlerindeki belirgin özellik; edebî sanatlar, kelime oyunları, mazmun ve hayallerdeki yoğunluğa rağmen bozulmayan sağlam dil yapısıdır. Gazellerinde dünyadan zevk almaya yönelik hayat felsefesiyle dikkat çekmektedir. Din ve tasavvuftan oldukça uzak duran sanatçının şiirlerinde İstanbul'la ilgili tasvirler; İstanbul'un mevsimleri, mehtaplı geceleri, güzelleri ve doğa sıkça yer alır. Sanatçının mensur türde yazılmış bazı eserleri olmakla birlikte en tanınmış eseri "Divan"ıdır.

Bu metinde tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
B) Nesimî
C) Fuzulî
D) Bakî
E) Şeyhî

12. **Aşağıdaki mesnevilerden hangisi karşısındaki şaire ait değildir?**

- A) Harname – Şeyhi
B) Leyla ve Mecnun – Fuzuli
C) Hüsn ü Aşk – Şeyh Galip
D) Hayriye – Nabi
E) Cemşid ü Hurşid – Ahmet Paşa

13. Eski Türklerde ölen kişilerin ardından söylenen şiirlerdi. Bu şiirler "yuğ" adı verilen cenaze törenlerinde müzik eşliğinde şaman tarafından kopuz adı verilen bir çalgıyla söylenirdi. Ölen kişinin kahramanlıkları anlatılır, ölümünden duyulan büyük acı dile getirilirdi.

Bu parçada hakkında bilgi verilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sagu B) Koşuk C) Sav
D) Mersiye E) Destan

14. Kaklar kamug kölerdi
Tağlar başı ilerdi
Ajun tını yılırdı
Tütü çeçek çerkeşür

(Kuru yerler hep gülerdi
Dağ başları göründü
Dünyanın soluğu ılındı
Türlü çiçekler sıralandı)

Bu dizelerin alındığı nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşuk B) Destan C) Sav
D) Sagu E) Koşma

- 15.

Keldi esin esneyü	Yel eserek geldi
Kadga tükel üzneyü	Tıpkı tipiye benziyor
Kırdı budun kasnayu	İnsanlar üfleyerek ürperiyor
Kara bulut kükreşür	Kara bulut kükreşir

Bu dizeler biçim ve içerik özelliğine göre aşağıdakilerden hangisiyle söylenmiş olabilir?

- A) Koşma B) Koşuk C) Sagu
D) Sav E) Varsağı

- 16.

Kitabın adını *Kutadgu Bilig* koydum; okuyana kutlu olsun ve ona yol göstereyim. Ben sözümü ve kitabımı yazdım, bu kitap uzanıp her iki dünyayı tutan bir eldir. İnsan her iki dünyayı devletle elinde tutarsa mutlu olur, bu sözüm doğrudur.

Bu sözler aşağıdaki sanatçıların hangisine ait olabilir?

- A) Edip Ahmet Yükneki
B) Kaşgarlı Mahmut
C) Yusuf Has Hacıp
D) Hoca Ahmet Yesevi
E) Ebu'l Gazi Bahadır Han

17. *Kutadgu Bilig*'le ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Alegorik (sembolik) bir eserdir.
B) Eser, mesnevi nazım biçimiyle yazılmıştır.
C) Devlet yönetimi ve siyasetin ilkelerini açıklar.
D) Nazım birimi olarak eserde beyit dışında bir birime yer verilmemiştir.
E) Karahanlı Türkçesinin dil özellikleri, esere hâkimdir.

- 18.

Kutadgu Bilig ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisinde bir **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Uygur ve Arap harfleriyle yazılmış nüshaları vardır.
B) Mesnevi nazım şekli ve aruz ölçüsü kullanılmıştır.
C) Alegorik özellikler gösterir.
D) 40 beyit ve 101 dördlükten oluşan eser Dad Sipehsalar Bey'e sunulmuştur.
E) Amacı sanat yapmak değil, faydalı olmaktır.

19. Aşağıdaki eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) *Risaletü'n - Nushiyye* - Edip Ahmet Yükneki
- B) *Atabetü'l Hakâyık* - Yusuf Has Hacip
- C) *Divanü Lügâti't Türk* - Kaşgarlı Mahmut
- D) *Kutadgu Bilig* - Ahmet Yesevi
- E) *Divan-ı Hikmet* - Ali Şir Nevaî

20.

Allah, kâinat ve insan ilişkilerini bir bütünlük içinde açıklamaya çalışan, insanı her türlü kirden arındırarak ilahî aşkla Allah'a ulaştırmaya çalışan dinî - felsefi akım.

Kâinatta yaratılan her şeyin aslında tek varlık olan Allah'ın bir yansımasından ibaret olduğunu savunan inanç.

Allah aşkını konu alan, musiki eşliğinde söylenen lirik şiirler.

Konusu aşk, şarap, tabiat, kadın güzelliği olan, beyitler hâlinde yazılan divan edebiyatı nazım biçimi.

Bu tabloda aşağıdaki terimlerden hangisinin tanımı yapılmamıştır?

- A) Gazel
- B) Mesnevi
- C) İlahi
- D) Tasavvuf
- E) Vahdetivücut

21. *Divanü Lügâti't Türk* adlı eserde aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Destan, koşuk ve savlara
- B) Coğrafya bilgilerine
- C) Türk örf, âdet ve geleneklerine
- D) Türkçenin dil ve gramer özelliklerine
- E) Türkçe yazılan ilk mesneviye ve bazı gazel örneklerine

22.

- I. Dinî ve ahlaki bir eserdir.
- II. Didaktik (öğretici) unsurlara yer verilmiştir.
- III. Beyit ve dörtlüklerden oluşmuştur.
- IV. Süslü bir dili vardır.
- V. Şiirlerde kafiye ve rediflere yer verilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde *Atabetü'l Hakayık*'la ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

23.

İsim	Anlam	Meslek	Sembolü
Kün Tondı	Gün Doğdu		Adalet (Kanun)
Ay Toldı		Vezir	Mutluluk
	Övülmüş	Vezirin oğlu	Akıl
Odgurmuş	Uyanmış	Derviş (Vezirin kardeşi)	

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Ögdülmüş
- B) Dolunay
- C) Hükümdar
- D) Akıbet (Hayatın Sonu)
- E) Çile

24.

- I. Eser Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmıştır.
- II. Türkçeden Arapçaya bir sözlük olarak düzenlenmiştir.
- III. Eserin çeşitli açıklamaları içeren bölümleri Türkçedir.
- IV. Türkçe kelimelerin ve bunlarla ilgili örneklerin anlamaları Arapçadır.
- V. Arap sözlük geleneğine uyularak yazılmıştır.

Divanü Lügâti't - Türk'le ilgili yukarıda numaralanmış bilgilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

25. Cibril dedi: Ümmet işi size haktr
Göğe çıkıp meleklerden dersler alır
Yedi tabaka gök iniltisiyle iniler
O sebepten altmış üçte girdim yere

Bu şiirin şairi, şiirde geçtiği üzere altmış üç yaşına gelince Hz. Muhammed de altmış üç yaşında vefat ettiği için, "Bize bu yaştan sonra gün yüzü görmek olmaz." diyerek yaptırdığı bir mahzende yaşamaya başlamıştır.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında bu dörtlüğün şairi ve bu şiirin alındığı eser, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yusuf Has Hacip - *Kutadgu Bilig*
B) Ahmet Yesevî - *Divan-ı Hikmet*
C) Kaşgarlı Mahmut - *Divanü Lügâti't Türk*
D) Yunus Emre - *Risalet'ün Nushiyye*
E) Edip Ahmet Yüknekî - *Atabetü'l Hakâyık*

26. **Aşağıdakilerden hangisi Yunus Emre ve Mevlana'nın ortak bir özelliğidir?**

- A) Eserlerini Türkçe vermeleri
B) Halkın konuşma diliyle şiir yazmaları
C) İlahi aşkla dolu bir dünya görüşüne sahip olmaları
D) Arap edebiyatından yoğun bir biçimde etkilenmeleri
E) Sadece hece ölçüsüyle şiir yazmaları

27. **Âşık Paşa'yla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) *Garîpname* adlı ünlü mesneviyi yazmıştır.
B) *Garîpname*, Anadolu sahasında yazılan ilk özgün, hacimli mesnevidir.
C) Türk diline yeterince önem verilmemesini eserlerinde dile getirmiştir.
D) Adana'da yaşamış, Ahiliğin önderi olmuştur.
E) Tasavvuf düşüncesini Anadolu'da yaymaya çalışmıştır.

28. Hurufiliğin kurucusu Fazlullah Hurufî'nin halifelerindendir. Vahdetivücut düşüncesini Hurufilik inancı doğrultusunda cesurca ve coşkuyla dile getirmiştir. Bu düşüncelerinden dolayı Halep'te derisi yüzülerek öldürülmüştür. Bundan dolayı efsaneleşmiş, tasavvuf düşüncesinin saygın isimlerinden biri olmuştur. Şiirlerinde Azeri Türkçesinin izleri görülür.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seyyid Nesimi
B) Ahmed-i Dâi
C) Kadı Burhanettin
D) Mevlâna Celalettin Rumi
E) Âşık Paşa

29. (I) Dinî - tasavvufî Türk halk şiirinin asırları aşan güçlü şairidir. (II) XIV. yüzyılda Anadolu sahasında yaşamıştır. (III) Özellikle ilahileri ve lirik söyleyişleriyle Türk şiirinde sağlam ve sarsılmaz bir yer edinmiştir. (IV) İnsanlık sevgisini şeyhi Taptuk Emre'den feyz alarak yazmıştır. (V) *Divan* ve *Risalet'ün Nushiyye* adlı bir mesnevisi olduğu bilinmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Yunus Emre'yle ilgili bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

30. OI Çalabın (Tanrı'nın) ışkı bağırımı baş eyledi

Adı benim gönlümü sırrımı faş (açık) eyledi

...

Yunus imdi avınur dostı gördü sevinür

Erenler mahfilinde ışka cünbiş eyledi

Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Süslü bir dile sahip olduğu
B) Gazel nazım biçimiyle yazıldığı
C) İlahî aşkı konu edindiği
D) Yunus Emre'ye ait olduğu
E) Ahenk unsurlarından yararlandığı

31. Eşrefođlu al haberi
Bahçe biziz bağ bizdedir
Biz de Mevla'nın kuluyuz
Yetmiş iki dil bizdedir

Biz erenler gerçeđiyiz
Her bahçenin çiçeđiyiz
Hacı Bektaş Köçeđiyiz
Edep erkân yol bizdedir

Bu şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nefes nazım şekliyle oluşturulduğu
- B) Tasavvuf inanç ve felsefesini yansıttığı
- C) İlahî aşkı konu aldığı
- D) Aruz ölçüsüyle söylendiđi
- E) Lirik bir söyleyişe sahip olduğu

32. Kamu bîmârına cânân devâ-yı dert eder ihsân
Niçün kılmaz bana dermân beni bîmâr sanmaz mı

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Beşerî aşk dile getirilmiştir.
- B) Tezat sanatı kullanılmıştır.
- C) İç kafiye kullanılmıştır.
- D) Gazelin matla bölümünden alınmıştır.
- E) Aliterasyon ve asonanslar kullanılmıştır.

33. **Divan şiiriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Mazmunların, ağır ve sanatlı bir dilin kullanıldığı edebiyattır.
- B) XIII. yüzyıldan sonra Türk sosyal hayatında çeşitli zümre ve çevrelerin oluşması yeni bir edebî zevkin ve divan şiirinin doğmasına neden olmuştur.
- C) Kendine özgü kuralları olan, yüksek ve yüce olana yöneliktir, bunun için de daha çok soyutun sahasında kalmıştır.
- D) Halkın duyusu, düşünüş ve zevki şairlerce büyük bir coşkuyla yansıtılmıştır.
- E) Bütün güzelliği değil, parça (beyit) güzelliği esas alınmıştır.

34. (I) Necati XV. yüzyılın en önemli şairlerinden biridir. (II) Sade ve basit bir Türkçeyle şiirler yazmış, Türkçenin deyimlerini ve atasözlerini şiirlerinde ustalıkla kullanmıştır. (III) Şiirlerinde devrin sosyal hayatını ahlak ve âdetlerini ustalıkla yansıtmıştır. (IV) *Leyla ve Mecnun* mesnevisi şairin en önemli eseridir. (V) Şair Türkçe bir de Divan sahibidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlıştır yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

35. Belirli bir şiir dünyası, sınırlı bir duygu, benzetme ve hayal âlemi ile bunlara dayanan mazmunları, halk dilinden bir hayli uzak bir dili, değişik nazım şekilleri, türleri vb. vezni olan İslam dinine ve tasavvufa dayanan bir fikrî yapısı bulunan, şekilci, kaideci ve idealizm esaslarına bağlı şiire ---- adı verilmiştir.

Bu parçadaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) divan şiiri
- B) halk şiiri
- C) dođu şiiri
- D) anonim şiir
- E) somut şiir

36. Gül-i ruhsâruna karşı gözümde kanlı akar su
Habibüm fasl-ı güldür bu akar sular bulanmaz mı

Deđildim ben sana mâil sen ettin aklımı zâil
Meni ta'n eyleyen gâril seni görgeç utanmaz mı

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Beyit nazım birimiyle yazılmıştır.
- B) Aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- C) Aşk gibi bireysel bir konu işlenmiştir.
- D) Sanatlı bir söyleyişe sahiptir.
- E) Kuru, didaktik bir anlatım vardır.

37. Divan edebiyatında şairlerin biyografileri, eserleri ve edebî kişilikleri hakkında bilgi veren eserlere şua (şairler) tezkiresi adı verilmiştir. XVI. yüzyılda yaşayan şairin yazdığı tezkire klasik Türk edebiyatının en önemli tezkireleri arasında kabul edilmiştir. Yazar, şairler hakkında mümkün olduğunca nesnel bilgiler vermiş, objektif olmaya dikkat etmiştir. Şiir eleştirisi bakımından da edebiyatımızın ilk örneklerinden biri kabul edilmiştir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen yazar ve onun eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali Şir Nevaî → *Mecalisü'n Nefais*
B) Sehi Bey → *Heşt Behişt*
C) Sinan Paşa → *Tezkiretü'l Evliya*
D) Latifi → *Tezkiretü's - Şua*
E) Âşık Çelebi → *Meşa'irü's - Şua*

38. Asıl adı Yusuf olan ----, edebiyatımızda ----, tarzın kurucusu kabul edilmiştir. Hikmetli sözleri bolca kullanan şair, devrinin sosyal ve ahlaki bozukluklarını şiirlerinde işlemiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fuzûlî - lirik
B) Necati - mahallî
C) Nabî - hikemi
D) Azmizâde Haletî - sebkihindi
E) Nef'i - hikemi

39. Arapça ve Farsça sözcükleri mümkün olduğunca az kullanmayı hedefleyen, XV ve XVI. yüzyıllarda Aydınlı Visalî, Edîmeli Nazmî ve Tatavlı Mahremî adlı sanatçıların savunduğu anlayış öz Türkçeyle şiir yazmayı kanıtlama arzusunda olmuştur. Konu, nazım birimi, biçim ve ölçü bakımından divan şiirine bağlı kalmış ama divan şiirindeki mazmunlar ve söz dünyası yerine halk dilindeki mecazları, deyimleri ve diğer ifade kalıplarını kullanmayı tercih etmiş bir sanat anlayışıdır.

Bu parçada sözü edilen divan şiirinde gelişen sanat akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkîbasit
B) Sebkihindî
C) Mahallileşme
D) Millileşme
E) Yalınlaşma

40. Şeyh Edebalî neslindedir. XV. yüzyılın ünü çağları aşan ve peygamberimizin büyüklüğünü anlattığı eseriyle ölümsüzleşen şairidir. *Mevlî (Vesiletün - Necat)* adlı mesnevisi, şairin adını unutturacak kadar üne kavuşup halka mal olmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen XV. yüzyılın tanınmış şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyhi
B) Hamdullah Hamdî
C) Ali Şir Nevaî
D) Süleyman Çelebi
E) Necati

41. I. Hece ölçüsü kullanılmıştır. Ahenk aruz ölçüsüyle sağlanmış.
II. Konuşma dili ve sade bir söyleyiş görülür. Arapça ve Farsça sözcüklerle dolu sanatlı dil hâkimdir.
III. Kavmî özellikler ağır basar. Yüce ve soyut olanı yansıtır, Arap ve Fars edebiyatlarından izler taşır.
IV. Sözlü ve anonim ürünler ağırlıklıdır. Yazılıdır, okumuş aydın bir zümrenin oluşturduğu bir edebiyattır.
V. Kahramanlık, aşk, ölüm ve tabiat konuları işlenmiştir. Bireysel konular işlenmiştir, sosyal konulara hiç yer verilmemiştir.

Destan Dönemi şiiriyle divan şiirinin karşılaştırılmasına yönelik yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

42. Bâkî zevrakını lücce-i gamdan hevây-ı aşk
Elbette bir kenara atan rûzgârdır

(Aşk rûzgârı, gönül kaygısını gam deryasından elbette bir sahile atar; (çünkü) aşk rûzgârdır.)

Bu beyit bir gazelin hangi beytinden alınmış olabilir?

- A) Matla
B) Makta
C) Beytül gazel
D) Hüsn-i matla
E) Hüsn-i makta

43. **Kaside nazım biçimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?**

- A) Kasideler rediflerine göre “su”, “kerem”, “gül” gibi adlar alabilir.
- B) Kasidede şairlerin mahlasının geçtiği beyte “girizgâh beyti” denir.
- C) Kasidelerin kafiyelenişi gazel nazım biçimiyle aynıdır.
- D) Kasideler din ve devlet büyüklerini övmek için yazılır.
- E) Şairlerin övdükleri kişilerden “caize” adı verilen bir hediye almaları gelenektir.

44. I. Mersiye
II. Mesnevi
III. Münacaat
IV. Naat
V. Dua

Yukarıdakilerden hangisi divan şiirinde Hz. Muhammed için yazılan şiirlerin genel adıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

45. Aşk anladı kim nedür serencâm
Gavga-yı makâle virdi ârâm

Didi buyurun ne ola hizmet
Min ba'd men ü belâ vü mihnet

Sâdât-ı kabîle itdi tedbîr
Kim mehrine eyle nakdi tevfir

Hüsn akdine çok bahâ gerekdür
Evvel sana kîmyâ gerekdür

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şeyh Galip'in *Hüsn ü Aşk* adlı mesnevisinden alındığı
- B) Eserin alegorik unsurlar taşıdığı
- C) Tasavvuf felsefesinin ilkelerine göre yazıldığı
- D) Nabî'nin *Hayrabat*'ını geçmeyi hedefleyerek yazıldığı
- E) Söz sanatları ve anlam derinliği bakımından zayıf bir eser olduğu

46. **Aşağıdakilerin hangisi Fuzûlî için söylenemez?**

- A) “Gevherî”, “Dertli” gibi tekke ve saz şairleri üzerinde etkili olmuştur.
- B) *Muhakemetü'l Lûgateyn*, *Mecalisü'n Nefais* Azeri Türkçesiyle yazdığı önemli eserlerindedir.
- C) XVI. yüzyıl divan şairidir.
- D) *Hadikatü's Süeda* adlı eserinde Kerbela olayını, *Beng ü Bade* adlı eserinde esrar ve şarap arasındaki mecazi ilişkiyi anlatır.
- E) Lirik gazeller yazmış, söz sanatlarını mükemmel kullanmış bir şairdir.

47. XV. yüzyılda yaşamıştır. Türkçenin Farsçadan üstün bir dil olduğunu savunmuştur. *Muhakemetü'l Lûgateyn* adlı iki dili (Türkçe ve Farsça) mukayese eden eseri yazmıştır. Hamse sahibi bir kişidir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Paşa
- B) Şeyhî
- C) Necati
- D) Ali Şir Nevaî
- E) Süleyman Çelebi

48. I. Divan edebiyatında öğretici şiirin en büyük ustasıdır.
II. Düşüncelerini bir ekol gibi yayılan “hikemi tarz” ile ifade eder.
III. Beşerî aşkı en iyi anlatan gazelleri ile tanınır.
IV. Yaşadığı dönemde İstanbul Türkçesini çok iyi kullanır.
V. *Hayriyye* ve *Hayrabat* isimli mesnevileriyle ünlüdür.

Nabî ile ilgili yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

49. Türklerin divan şiirine kazandırdığı bir nazım şeklidir. Türk edebiyatında kuşkusuz bu nazım biçiminin en önemli ismi Nedim'dir. Bestelenmek için yazılan şiirlerdir. Çoğunlukla dört dizeli bentlerle yazılır. Beş veya daha fazla bentle oluşanları da yazılmıştır. Her bendin son dizesi nakarat olarak tekrarlanır. Genellikle aşk, ayrılık, sevgiliye duyulan hisler, içki ve eğlence, doğa konuları işlenir. Dili, divan şiirinin diğer nazım biçimlerine göre daha sadedir.

Bu parçada özellikleri verilen nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şarkı B) Türkü C) Tuyuğ
D) Rubai E) Murabba

50. **Bir şairin, başka bir şairin şiirini konu ve biçim yönünden örnek alarak aynı ölçü, kafiye ve redifle yazdığı benzer şiire verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Murabba B) Nazire C) Müseddes
D) Taştir E) Muhammes

Cevap Anahtarı

1. C

2. D

3. E

4. B

5. A

6. D

7. B

8. A

9. C

10. E

11. D

12. E

13. A

14. A

15. A

16. C

17. D

18. D

19. C

20. B

21. Q

22. E

23. D

24. C

25. B

26. C

27. D

28. A

29. B

30. A

31. D

32. D

33. D

34. D

35. A

36. E

37. D

38. C

39. A

40. D

41. E

42. B

43. B

44. D

45. E

46. B

47. D

48. C

49. A

50. B